

Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneği 2002 yılının nisan ayında Saitabat Köyü Kadınları Kalkındırma ve Koruma Derneği adıyla 9 üyeyle resmen kuruldu. Derneğimizin kuruluş fikri 2001 yılında Bursa'nın Cumalıkızık Köyüne götürdüğüm misafirlerimle o köyü gezerken ortaya çıktı. Cumalıkızık Bursa'nın çok eski köylerinden otantik köy evlerinin bulunduğu ve bu evlerde gözlemelerin yapıldığı kahvaltılarının hazırlandığı turistik bir köy. Cumalıkızıkta yapılan bu çeşitli etkinlikleri ve kadınların çalışmalarını görünce bizim köyümüzde de neden bu tarz çalışmalar yapılmasın diye düşündüm; bizim köyümüz de şelalesi ve doğal güzellikleri nedeniyle yerli ve yabancı turistlerin özellikle arap turistlerin uğrak yeri olan turistik bir köy fakat köyümüzde kadınlarımızın tarım ve hayvancılıktan başka herhangi bir geçim kaynağı ya da sosyal aktiviteler düzenleyebilecekleri bir kurum veya bir alan yoktu.

Ancak bunun yanında köyümüzde kurulan fakat sadece köy erkeklerinin üye olabildiği tarım kooperatifi vardı. Köyümüzdeki bayanlar bu durumdan rahatsız olduklarını ve kendilerinin de kooperatife üye olmak istediklerini söylediler ancak bende onlara köy erkekleri bizi bu kooperatife üye yapmıyorsa bizde kendimize bir dernek kurar ve bizde kendi ayaklarımız üzerinde durabilir ve etrafımıza çevremize faydalı çalışmalar yapabiliriz diyerek köyümüzde böyle bir dayanışma derneği kurmaya karar verdim ve köyümüzdeki her aileden bir kişiyi arayarak onlara köyümüzde bir dernek kurmak istiyorum bana katılırmısınız dedim ve onlarda bana sen varsan bizde varız fakat bizim tahsilimiz yok nasıl olur dediler, bende onlara benimde sizden farkım yok bende ilkokul mezunuyum ama dernek kurmak insanlara yardımcı olmak için tahsil gerekmiyor tahsilimiz olmadanda kendimiz ve çevremiz için işeyler yapabiliriz dedim.

Derneğimizi kurmak için bir adres gerekiyordu ve köyümüzün muhtarına köyün girişinde şelalenin yanındaki boş araziyi derneğimize vermesi için rica ettim. Derneğimizin yerinide ayarladıktan sonra 2002 yılının Nisan ayında 9 üyeyle derneğimizi Saitabat Köyü Kadınları Kalkındırma ve Koruma Derneği adıyla kurduk. Derneğimizin adı sığınma evi olarak algılandığından dolayı çeşitli telefonlar aldık bu sebeple 2007 yılında derneğimizin adını Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneği olarak değiştirdik.

2002 yılında dernek tüzüğümüzü teslim edip onay beklerken kadınlarımızı bir araya toplamak için bu döneme denk gelen Hıdrellez şenliğini kutlamak ve bir nevi derneğimizin kuruluşunu ilan edip derneğimizi tanıtmak için köyümüzde bir şenlik düzenledik. Köyümüzde daha önce böyle bir etkinlik yapılmamıştı ve derneğimizle beraber 6 Mayıs Hıdrellez şenlikleri köyümüzde geleneksel hale geldi. Hıdrellez şenliklerinde dernek üyelerimizle birlikte şenliğe katılan halkımıza lokma pişirip ayran ikram ediyoruz. Bu şenlikte mehter takımı, folklor ekipleri gibi çeşitli eğlenceler düzenleniyor.

Derneğimizin amacı köyümüzdeki kadınların kendilerine olan özgüvenini kazandırmak, aile bütçesine katkıda bulunmak, yardıma muhtaç insanlara yardım etmek ve en önemlisi kültürümüze

sahip çıkmak. Ayrıca derneğimizi kurmaktaki amaçlarımızdan biride günümüzde önemini yitiren ve git gide bireyselleşen çalışmaları, köylerdeki imece usulü çalışmalara döndürerek dernek çatısı altında tekrar canlandırmaktır.

Derneğimizde neler yapabiliriz diye düşündük ve köy kadınlarının kışlık erzaklarını kendilerinin hazırladıkları aklımıza geldi ve bizde bunları derneğimizde kadınlarla birlikte yapıp satabilir ve gelir elde edebiliriz diye düşündük ve işe salça yaparak başladık. İlk yıl 2 ton domates ve biberden salça yaptık.2009 yılında bu miktarı 13 tona kadar çıkardık.

Ardından köyümüzde yetişen çilek ve ahududu meyvelerinden reçel, tarhana , makarna ve köyümüzün yöresel yemeği silor'u yapıp sattık ve derneğimize gelir sağladık. Derneğimizin kurulduğu ilk 5 yıl üyelerimiz gönüllü olarak çalıştı ve kazanılan tüm gelir derneğimizin tesislerini yapmak için kullanıldı. İlk olarak derneğimizin ürünlerini satabilmek için derneğimizin arazisine sadece yaz sezonunda hizmet verebilen standlar ve gözleme evi yaptırarak başladık. Ardından 2007 yılında buralardan elde ettiğimiz gelirlerle içeriğini otantik köy evi olarak dizayn ettiğimiz derneğimizin lokalini ve kışında hizmet verebilmesi için gözleme evi ve sabahları köy kahvaltısında verilen en az 150 kişiye hizmet veren işletmemizi açtık. Lokalimizi açtıktan sonra köyümüzde ihtiyaç sahibi olan bayanlarımız buraya gelip çalışarak ya da kendi yaptıkları ürünleri derneğe satarak buradan kendilerine gelir sağlamaya başladılar. Şuanda da dernek olarak 35 bayana istihdam sağlamış olduk ve bu sayede köyümüzden kente göçü engellemiş olduk hatta yavaş yavaş kentten köye geri dönüş başladı.

Ayrıca dernek olarak kuruluşumuzdan bu yana ramazan aylarında ihtiyacı olanlara erzak, köyümüzde ihtiyacı olan 8 evlenen çiftimizin beyaz eşya, mobilya , sünnet yapan bir aileye maddi, başka bir köyde evi yanan bir aileye maddi, özürülüler okuluna maddi, 5 çocuğa burs yardımında bulunduk. Dernek olarak huzur evindeki yaşlılarımıza yaşlılar günü sebebiyle ve 8 Mart Dünya Kadınlar Gününü pek çok kez beraber kutladık.

Tüm bunları yaparken arada dernek olarak kendimize de vakit ayırmayı unutmuyoruz, salça yapımlarından ve hıdrellez şenliklerinden sonra dernek üyelerini ödüllendirmek için çeşitli gününbirlik geziler düzenliyoruz. Ayrıca zaman zaman ücretli kültür ve tatil gezileri düzenliyoruz.

Aşamalar-gelişmeler engeller:

Bütün bu etkinlik, yardım ve çalışmaları yaparken aslında bir ilki gerçekleştirdiğimiz farkında değildik, TÜRKİYE'NİN İLK köy kadınları derneğini kurmuşuz. Bundan dolayı Bursa'da bizi örnek alarak bizden sonra 5 köyde dernek kuruldu ve bizde bir ilki gerçekleştiren dernek olarak oralarda seminer verdik. Seminerleri vermek için davet edildiğimiz kurumlar tarafından ödülleri aldık. 3. yılki Hıdrellez

Şenliğimizi Turizm ve Kültür Müdürlüğü ile beraber köyümüzde organize ettik ve bu organizasyon Türkiye çapında yerel ve ulusal kanalda yayınlandı. Bu yayın dolayısıyla Türkiye bizi tanıdı.

2008 yılında, Hollanda Sosyal İşler Bakanlığı ve Türkiye Turizm ve Kültür Bakanlığının ortaklaşa “kırsaldaki kadını topluma kazandırmak” amacıyla düzenlediği proje için Bursa Valiliği Kadının Statüsü Birimine seminer vermek için Ankara’ dan ve Hollanda’ dan gelen heyet derneğimizi ziyarete geldiler. Bu arada Hollanda’ dan gelen müsteşar yapmış olduğumuz mekanımız ve çalışmalarımızı takdirle karşıladı ve dernekle ilgili bir belgesel olup olmadığını sordu. Bunun üzerine olmadığını söylediğinde bana belgesel çekilmesi için çalışmalar yapacağını söyledi. Çünkü biz bu projeyi hazırlamak için çalışıyoruz oysa siz 6 yıl önce bunu başarmışsınız dedi ve biz farkında olmadan Türkiye ilk köy kadınları derneğini kurduğumuzu söylediğimizde değil Türkiye’ de Avrupa’ da da bir örneğinin olmadığını söyledi. Hollandaya döndüğünde bu konuyla ilgili çalışacağını söyledi, bizleri tebrik ederek ayrıldılar. Aradan iki ay kadar kısa bir süre geçtikten sonra Hollandadan derneğimize telefon geldi. Hollanda Sosyal İşler Bakanlığındaki Dış İşlerinden sorumlu köyümüze gelen Jous Hanımefendi Türk sekreter aracılığıyla bana köyümüze gelip yapmış olduğumuz çalışmaları bakanlıkta anlattığını ve bu çalışmalardan dolayı tebrikler aldığımızı belirtti. Bana bahsettiği belgeselden onlarada bahsettiğini söyledi ve bu belgesel için toplantıya telefonla katılmam istendi. Köyümüzde derneğimizle ilgili belgesel çekilmesini istediler bu belgeselin Avrupada da örnek olarak yayınlanacağını söylediler. Bende biz Türkiyede bir örnek olmuş Avrupada örnek olmak bizi mutlu eder fakat bu konunun bizi aşacağını düşünerek gerekli bakanlık ve valilikten izin alınırsa kabul edebileceğimizi söyledim. Bizden gerekli olan kurumlardan izinleri alacağız sizin orada 20 gün kalacak olan çekim ekibinin konaklamasını sağlamamızı istediler, gereken işlemler yapıldı ve gelen ekibi ağırladık, çekim yapıldı daha sonra bu projenin Ankaradaki son toplantısında belgeselin galası oldu ve bizler yönetim olarak davet edildik. Bu belgesel ayakta alkışlandı. 2 gün sonrada köyümüzde de bir galasını yaptık. Şuanda Avuranın bazı ülkelerinde yayınlanmaya başlandığı haberi bizleri çok mutlu etti. Sonraki günlerde “Saitabat Kadınları AB’ ye örnek” manşetiyle gazetelerde yer aldı. Ayrıca bir çok televizyon programı tarafından davet edildik.

2009 yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’ nin düzenlemiş olduğu kadın girişimciler panellerine konuşmacı olarak davet edildim. Çalışmalarımızı anlattıktan sonra aldığımız övgü ve tebrikler bizi topluma daha faydalı çalışmalar yapmaya teşvik ediyor.

Köyümüze gelen turistlerle dialog kurmakta güçlük çektiğimizden dolayı dernek üyeleri olarak 6 ay süren pratik İngilizce kursu aldık. Bu kurs süresince İngilizce hocamız Hıdrellez Şenliğinde İngilizce tiyatro oynamamızı önerdi, gelen misafirlerimiz karşısında İngilizce oyun sergilemek bizim çok zordu ama hocamızda “siz bunu başarabilirsiniz” diyerek bizi motive etti ve biz bir kez daha bir ilki gerçekleştirerek yaklaşık 1000 kişilik misafirimizin önünde büyük bir cesaret örneği sergileyerek tiyatromuzu sunduk. Bu cesaret örneği basında büyük ilgi gördü. Ayrıca BUSMEK’ in diksiyon

kurslarına da dernek üyeleri olarak katıldık. Ordan da belge aldık. Bu katılımımız kursta da ilgi gördü ve basında yer aldı. Dernek üyeleri olarak katılmamız diğer sivil toplum örgütlerine örnek oldu.

Bu başarıyı elde edebilmek hiçte kolay değildi. Hedeflerimizi elde etmek için çok büyük güçlüklerle karşılaştık. Önce köyümüzün halkına bunu kabul ettirmek çok zordu çünkü bir çok köy halkı derneğin ne olduğunu bilmiyordu, derneği kooperatifle karıştırıyorlardı ve yeni bir girişime açık değillerdi. Derneğin onlara kooperatif gibi para dağıtacağını sandılar. Onlara derneğin aslında ne olduğunu anlattım, “dernek ihtiyaç sahiplerine yardım eder ama bir gün gelecek dernek sayesinde sizler para kazanacaksınız” dedim ve buna köy halkının sadece %9’u inandı çünkü ilk 9 kişiyle derneği kurduk hatta köyümüzün muhtarından yer isteyip dernek kuracağız dediğimde “yapın keşke ama dernek kurmak o kadar da kolay değil 3-4 aya dernek kurulmaz” dedi ve ben ondan yeri vermesi için söz aldım, ama yeri vermemek için bir çok engeller çıkardılar. Niyetler iyi olunca değil 3-4 ay 20 gün içinde derneğimizi kurduk. Daha sonra derneği sürdürmeyi başaracağımıza inanmadılar. Bu arada çalışmalarımıza başladık. Bize tahsis edilmiş olan arsamız turistik şelalemizin yanındaydı, bu büyük bir avantajdı ama kıraç çöplük yamaçta bir yerd. Burayı tesis haline getirebilmek için normalden de fazla emek sarf ettik. Zorlukları; farklı kurumlardan kepçeler, kamyonlar istedik, bunların bize mesai saatleri dışında gönderilebileceğini söylediler ve mazotunu, personelin günlük ücretini ödememiz istendi. Saatli kepçe tutsaydık daha da pahalı olacaktı. bundan dolayı, yağmur çamur demeden kepçeleri çalıştırabilmek için başlarında durdum. Çizmeler ayağымda, şemsiye başымda tariflerle projesiz, kendi çabalarımızla çalışırken köyün erkeklerinden bazı gençler karşıma geçip “ne yapmaya çalışıyorsun? Sen buranın hafriyatının bile hakkından gelemezsin.” dediler. benim için bu sözler hiç önemli değildi, inandığım, hedeflediğim bir yol vardı çünkü köyümün kadınlarını topluma kazandırmak, kendilerine olan özgüvenlerini vermek, aile bütçesine katkıda bulunmak, en önemlisi de kültürümüze sahip çıkmak benim hedefimdi. Engeller sadece bununlada kalmadı. Bazı iş yaptırdığım şirketler bayan olduğum için anlaşma yaptığımız fiyatları yükselttiler, bende asla bu konuda taviz vermedim ve anlaştığımız fiyatları ödeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine, pes edeceğimi düşünerek beni tehdit ettiler ama asla pes etmedim ve yoluma devam ettim. Derneğimizin standlarını ve gözleme yerini ahşaptan yapabilmek için ağaç gerekiyordu. Orman işletmesine başvurduğum, ağaç istedim, bana dağ yollarındaki ağaç depolarına gidip ağaçların numaralarını alıp, teminat yatırmamı istediler ve ben dağlardaki depolara gidip beğendiğimiz ağaçların numaralarını alıp teminatımızı yatırıp iki bayan olarak ihaleye girdik ve ağaçlarımızı aldık, bunlarla standlarımızı ve gözleme evi olan yerimizi yaptık. Daha sonra bunu gören köyümüzün erkeklerinden eşlerini yollamayanlar baktılar ki yapmış olduğumuz çalışmalar doğru yönde ilerliyor, herkes yavaş yavaş katılmaya başladı. Zamanla köyümüzün halkı elde ettiğimiz başarıdan dolayı bizlerle gurur duydu. Çünkü şu anda derneğimiz değil Türkiye neredeyse tüm Dünyaya örnek olacak niteliğe ulaştı.

Derneğimiz işe 9 kurucu üyeyle başladı. Her geçen gün üye sayımız arttı. 5 yıl üyelerimiz gönüllü çalıştı. İşletmemizin kapalı kısmı olunca yaz-kış hizmet vermeye başladık ve bu arada her geçen gün derneğimize olan ilgi arttı çünkü burada kadınların başarısı vardı. Artık işletmenin daha disiplinli ve düzenli hizmet verebilmesi için ücretli çalışmanın zamanı gelmişti zaten dernekte gelir elde ediyordu. Derneğimiz amacına ulaşmıştı, derneğe üye olma talebi de arttı ve üye sayısı 113’e ulaştı. Derneğe

sorumlu bir işletme müdürü seçtik ve dernekte çalışmak isteyenler işletme müdürümüze başvurarak haftalık beşer kişilik gruplar olarak dönüşümlü çalışıyorlar. Hafta sonları personel sayısı 10 kişiye ulaşabiliyor. Ayrıca doğal ürünlerimizi üreten onar kişilik gruplar oluşturduk. Malzemeyi biz temin ediyoruz, onlar yaptıkları ürünleri kilo karşılığı bize satıyorlar böylece 35 bayan şu anda derneğimizden gelir elde ediyor. 2009 yılında ciromuz 220.000 tl , derneğimizin karı da yaklaşık 50.000 tl'ye ulaştı. Ayrıca dernek tesislerimize 8 yıldır yapmış olduğumuz yatırım yaklaşık 700.000 tl yi buldu.

Bugün ki durumumuz; yapmış olduğumuz çalışmalar gelen misafirlerimiz tarafından taktirle karşılanıyor. Doğal ürünlerle ve kültürümüzü yansıtan mekanımızla gelenlere müşteri değilde evimize gelen bir misafir olarak davranmamız onları çok mutlu ve memnun ediyor. Gelen misafirler arasında yaşadığımız kültürden çok etkilenip duygusal anlar yaşayanlara sıkça rastlıyoruz. Bu bizi hem gururlandırıyor hem de çok mutlu ediyor.

Hayallerimiz:

Derneğimizin gelecekteki hedefi ; şu an derneğimizin işletmesi yeterli olmuyor çünkü çok beğenildi özellikle hafta sonları talep fazla oluyor fakat yerimiz yeterli olmuyor. Bizde bundan dolayı işletmemizi daha büyütüp daha çok kişiye hizmet vermek istiyoruz ve bununla birlikte köyümüzdeki daha fazla kadına istihdam sağlamak ve göçü engellemek istiyoruz. Ürettiğimiz doğal ürünlere üretim izni alıp daha çok kişiye ulaşmasını istiyoruz.

Televizyon programlarında bizleri gören izleyiciler bizlere ulaşip ürünlerimizi satın almak istediklerini söylüyorlar,bizde onlara derneğimizin banka hesap numarasını veriyoruz ve adreslerine kargo ile ürünlerimizi Türkiye'nin pek çok iline yolluyoruz fakat bu işlemi hem daha hızlı hemde daha çok kitleye ulaştırmak adına çağımızın teknolojisi ile internet üzerinden online satış yapmayı planlıyoruz.

Derneğimizin bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalardan dolayı gelip tesislerimizi gören misafirlerimiz bu tesisleri nasıl yaptığımızı soruyorlar, bir yerden destek aldınız mı diyorlar. Ne gibi bir destek diye sorduğumda Avrupa Birliği yada Dünya Bankası'ndan kredi gibi yardımlar... bende her şeyin kendi çabamızla olduğunu anlatıyorum. Gün geçtikçe büyüyüyoruz ve ihtiyaçlarımızda artıyor. Bu sebeple bu yılki Avrupa Birliğinin açmış olduğu fonu uygun bulduğumuz için bizde bir proje hazırlıyoruz ve Avrupa birliğine üye ülkelerden ortak bulmamız gerekiyordu ve bulduk. Eğer bu proje onaylanırsa köyümüzde yetişen ahududuyu daha kaliteli yetiştirip, ahududu suyunun konsantresini üretmek istiyoruz. Gelecekteki hedeflerimizden biri de bu yönde.

Köyümüzün okulu şu anda boş, köyümüzde öğrenciler taşımacılık sistemiyle Kestel ilçesine gidiyorlar. Okulumuzda şuan için eğitim-öğretim pek mümkün değil çünkü binamıza onarım gerekiyor. Okulumuzu ve öğretmen evi lojmanımızı onarıp burada yazın öğrencilere bilgisayar, İngilizce ve çeşitli eğitim kursları verilmesi için gerekli çalışmaları yapmayı düşünüyoruz. Öğretmen evini de gelen misafirlerimizi ağırlamak için onarmayı düşünüyoruz.

Ürünlerimiz neden Avrupa ülkelerinin raflarında olmasın diye düşünüyoruz. İnşallah bir gün Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneği'nin üretmiş olduğu ürünler Avrupanın çeşitli yerlerine de ihraç edilir diye düşünüyoruz. Belki bugün için uzak gibi görünse de ben diyorum ki insan isterse her şeyi yapar hatta kadın isterse başaramayacağı iş yoktur.

Önerilerimiz:

Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneği olarak TÜRKİYE 'de bir ilki gerçekleştirerek kurmuş olduğumuz derneğin başarılarıyla bir çok köye örnek olduk. Türkiye'de bir çok bizim gibi ilkokul mezunu olupta evinde oturan, benim eğitimim yeterli değil diye düşünüp, kabuğuna sığınan bir çok kadına örnek olup onları topluma kazandırmak, kabuğundan çıkarıp, toplum yararına faydalı birer birey olabileceklerine inandırmak amacındayız. İnanıyorum ki tahsilleri olmasada her kadının kendine göre yapabileceği bir iş mutlaka vardır. Önemli olan onların kendine olan öz güvenini kazandırıp onları bu yönde teşvik etmek. Biz derneğimiz olarak bunu başardık ve bu başarımızı sizler aracılığıyla Türkiye'nin bütün kadınlarıyla paylaşmak istiyoruz. Bu başarımızın sizler tarafından değerlendirilmesini arz ederiz.

Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu